

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 10 — ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. χρ. 12.
Ἡ συνδρομὴ εἶναι προπληρωτὴ ἐτησίως ἢ κατ' ἐξαμηνίαν
εἰς δύο ἑσπ. δόσεις.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»

Ἐν ὁδῷ Βουλῆς, 23, ὑπὸ τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Νέας Αἰγύπτου.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται λεπ. 20.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — 13 Μαΐου 1884.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΛΤΙΟΥ: Ἐπιθεώρησις. — Ἔργα καὶ ἡμέραι. — Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά. — Ἡ Μονὴ τῆς Καισαριανῆς καὶ ἡ Κυλλοῦ πύρα τῶν ἀρχαίων ὑπὸ Γ. Λαμπάκη. — Ἡμερολόγιον. — Ἐβδομάς. — Ἀπαντήσεις ἀνερ. ἐρωτήσεων. — Αἰνίγματα. — Ἐρωτήσεις μυθολογικαὶ καὶ ἱστορικαί.
ΦΥΛΛΟΥ: Ὁ Γκιώνης καὶ ὁ Κοδκός ὑπὸ Κ. Ξεροκλέους. — Φιλέλληνας. — Οἱ Ἐλευθερωταὶ ὑπὸ Α. Π. Κουρτίδου. — Νεοελληνικά ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη. — Ἡ Μαυροδουινώτισσα (μυθιστόρημα). — Ἐθνογραφικά. — Οἱ ἄνθρωποι τῆς λίμνης τοῦ Μεσολογγίου, ὑπὸ Κ. Παλαμά.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἡ μόνη πηγὴ ἀφ' ἧς οἱ ἐν Ἑλλάδι ἡδυνάμεθα ν' ἀντλήσωμεν πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος — αἱ ἐφημερίδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως — ἐστέρησαν ἀπὸ τινων ἤδη ἐβδομαδίων διαταγῇ τοῦ γραφείου τοῦ Τύπου. Ὁ πρόην πατριάρχης ἡσυχάζει ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ αὐτοῦ ἐν Βαφειχωρίῳ, ἀλλ' ἡ ἐκλειψὶς τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἰκουμένου θρόνου δὲν ἐπέφερε παντάπασιν καὶ τὴν ἐκλειψιν τῆς συζητήσεως περὶ τῶν πράξεων δι' ὧν ἐσημειώθη ἡ ὑστέρησις περὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Ἀπαθεῖς χρονογράφοι, μακρὰν τῆς κοχλαζούσης θέρης ἡτίς συνεστράξαν ἀτυχῶς τὴν ὁμογενὴ τοῦ Βυζαντίου κοινότητα καὶ τὸν ὁμογενὴ τύπον, δὲν αἰδοῦμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐδὲν σαφὲς καὶ συγκεκριμένον εἶναι δυνατόν νὰ συναγάγῃ ὁ ψυχρὸς ἐξεταστὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν τοῦ Βυζαντίου πραγμάτων, προκαταλαμβάνοντες δυσχερῶς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς πρώτης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀλληλογραφίας ἢ τοῦ πρώτου ἀρθροῦ βυζαντινῆς ἐφημερίδος, ὅπως κλονισθῇ μετὰ μικρὸν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἐτέρας ἀλληλογραφίας ἢ ἐτέρου ἀρθροῦ ἀνασκευάζοντος τοῦ πρώτου τὰ ἐπιχειρήματα. Ἐν μέσῳ τῆς δεινῆς ταύτης ταραχῆς καὶ τῆς συγχύσεως σαλευέται ἀνεργάτιστον τὸ πλῆρωμα τῆς χριστιανικῆς ἀνὰ τὴν Τουρκίαν ἐκκλησίας ἀγωνιζόμενον ν' ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ πάντοτε ἀποτυγχάνον, καθόσον τῆς ἀληθείας ἡ ἐγκαιρὸς εὑρεσις δὲν εἶναι τὸ εὐχερέστερον τῶν ζητημάτων ἀτινα ταράσσουσι τὴν συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου. Λαλοῦσι περὶ μυστικῶν συνεντεύξεων ἐπιφανεστάτων κληρικῶν μετὰ τοῦ Μ. Βεζύρου, καταγγέλλουσι τὴν ὑπαρξίν πρακτικῶν καὶ τὴν διαμοιβὴν ἐπιστολῶν γραφειῶν κατὰ προφανῆ ὑπέρβα-

σιν ἐντολῆς ἀποκειμένης ἐτέρῳ, ψέγουσι μετὰ σκληρᾶς δριμύτητος τὴν πορείαν ἐξόχου τῆς Ἐκκλησίας προσώπου, ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ῥαίνουσιν ἕτεροι δι' ἀνθέων τὴν κεφαλὴν ἀποχωρήσαντος ποιμενάρχου καὶ θρηνοῦσι τὴν ὀρφανείαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐγκαλλώπισμα, ἐλπίδα καὶ ἄγκυραν τῆς ὁποίας κηρύττουσιν ἐκεῖνον καθ' οὗ μετὰ πρωτοφανοῦς βιαιοπαθείας καταφέρονται ἄλλοι. Ποῦ εὐρηται ὁ ἀλήθεια; Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἰσὶν Ἕλληνες. Τῆς αὐτῆς πατρίδος τέκνα εἶναι οἱ διώκται καὶ οἱ διωκόμενοι, τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, τοὺς αὐτοὺς πόθους ἔχουσι, τοὺς αὐτοὺς ἐχθρούς, τὰ αὐτὰ συμφέροντα. Ἡ πεποίθις ἐκάστης τῶν μερίδων ὅτι ἐν ἐκείνῃ εὐρηται τὸ ὀρθόν, ὁξύνει τὴν γλῶσσαν τοῦ φανατισμοῦ καὶ ἀπολύει αὐτὴν πηχιάειν ἐξω τῶν ὁδόντων. Σεβαστὴ εἶναι ἡ πεποίθις, ἀλλὰ βεβαίως ἐνείκην τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος πεποιθήσιν δὲν δύνανται οὔτε οἱ μὲν οὔτε οἱ δὲ νὰ ἰσχυρισθῶσιν ὅτι ἐμόρφωσαν διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐναργείας τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν. Καὶ ἐνώπιον τοῦ θλιβεροῦ διχασμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου οἰκογενείας, διχασμοῦ φρικτοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων συμφορῶν, μετ' ὁδύνης ἐρωτῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς πότε τέλος πάντων θὰ σιγήσωσιν αἱ παράταιροι φωναί, καὶ πότε ἡ εἰρήνη θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ γαλήνη εἰς τὴν ταραχθεῖσαν συνείδησιν τῶν δούλων τέκνων τῆς καὶ τῶν ἐλευθέρων.

Ἡ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφίξις τοῦ διαδόχου τοῦ αὐστριακοῦ θρόνου μετὰ τῆς συμβίου αὐτοῦ, ἡ διατριβὴ του εἰς Κωνσταντινούπολιν, αἱ πρὸς αὐτὸν ἐπιδαψιλευθεῖσαι ἑκτακτοὶ τιμαί, ἡ ἀναχώρησις του, καὶ αἱ πιθαναὶ ἐκ τῆς ἐπισκέψεως συνέπειαι πρόκεινται ἐπὶ ζητήματα χρονογραφικῆς μελέτης. Ἡ ἀνατολικὴ μεγαλοπρέπεια ἐξεδηλώθη δαψιλῶς καθ' ὅλην τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν αὐτοκρατορικῶν περιποιήσεων πρὸς τὸν νεαρόν ἡγεμονίδην. Πασῶν ἐν τούτοις τῶν δωρεῶν δι' ὧν ὁ Σουλτάνος ἐβουλεύθη νὰ ἐκπλήξῃ τὸν διάδοχον τῆς Αὐστρίας ἡ βαρυτάτη καὶ σημαντικωτάτη εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ ἀμοιβαίου ἀποχαιρετισμοῦ δοθεῖσα, ὡς ἐθρυλήθη, ὑπόσχεσις, περὶ τῆς ἐπικειμένης συνενώσεως τῶν αὐστριακῶν καὶ τουρκικῶν σιδηροδρόμων εἰς δεδομένον σημεῖον, οὕτω εὐνοῦν τῇ αὐστριακῇ κυβερνήσει ὥστε ἡ ἄγρυπνος καὶ ἀκαταπόνητος αὐστριακὴ διπλωματία ἐμεινεν ἐκπλητος. . . Εἰς τὴν πολιτικὴν δη-

μοσιογραφίαν ἀφίσταται ἡ περαιτέρω μελέτη καὶ ἔρευνα περὶ τῆς ἀνυπολογίστου σημασίας τῆς μεγάλης ταύτης πρὸς τὴν Αὐστρίαν παροχῆς, ἐὰν ἀληθῶς ἐγένετο. Αἱ ἀπόψεις τοιαύτης σιδηροδρομικῆς ἐνώσεως εἶναι πλεῖσται, ἀφ' οὐτινος δήποτε δὲ σημείου καὶ ἂν μελετηθῶσιν ἐνδιαφέρουσι καίριως τὴν Ἑλλάδα. Ἡ φύσις τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἐπιτρέπει τὰς εὐρείας ἐρεῦνας, δὲν παρακωλύει ὅμως καὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν σπουδαιωτάτων τῆς ἡμέρας γεγονότων, ἀναντιρρήτως δὲ τοῦτο εἶναι σοβαρότατον. Μνημονεύομεν, τοῦ θανάτου τοῦ Μιδάτ, τοῦ μόνου συγχρόνου ὁθωμανοῦ πολιτικοῦ, ὅστις κατάρθωσε νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἐαυτὸν ἄλλοτε τὰ ἡνωμένα βλέμματα τῆς Εὐρώπης ὁλοκλήρου. Τὸ ἔργον του εἶχεν ἀποθάνει πολὺ πρὶν ἢ τελευτήσῃ ὁ σκαπανεύς του. . . Ταῦτοχρόνως σχεδὸν μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρώτου συνταγματικοῦ ὁθωμανοῦ, ἡγγέλθη ὁ διορισμὸς τοῦ βουλγάρου Κρίστοβιτς εἰς τὴν πολυσήμαντον θέσιν τοῦ διοικητοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας. Οἱ εἰδότες, βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ διορισμὸς οὗτος εἶναι περιφανὴς νίκη τῆς ἐπιδιωκούσης τὰς ἐνωτικὰς τῶν σλάβων τάσεις δυνάμεως, συντρίβει δὲ καὶ τὸν ἔσχατον δεσμὸν τὸν συνδέοντα χαλαρῶς τὴν προνομιούχον ἐπαρχίαν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κυβερνήσιν.

Ἡ γαλλοσινικὴ ἔρις τείνει ἡ μᾶλλον κατέληξεν εἰς εὐχάριστον λύσιν. Ὁ ἐν Παρισίοις σίνιος πρεσβευτὴς μαρκήσιος Τσέγκ, καθ' οὗ μετ' ἀσυνήθους πικρίας καὶ βίας ἐπετέθη ὁ γαλλικὸς δημοκρατικὸς τύπος ἀποδίδων εἰς τὰ σφάλματα αὐτοῦ, καὶ τὴν δολιότητα τὴν ἐκτρέχουσιν τῶν σχέσεων ἀμοτέρων τῶν χωρῶν, ἀνεκλήθη ἐπσημῶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Οὐρανίου κράτους. Γαλλοσινικὴ συνθήκη ὑπεγράφη ἐν Σαγκαί, καὶ προκαταρκτικαὶ διαπραγματεύσεις συνθήκης ἐμπορικῆς μεταξὺ Κίνας καὶ Γαλλίας ἀρχοῦνται ὅσον οὕτω. Οὕτω λήγει ὀριστικῶς ὑπόθεσις ἀπασχολήσασα καὶ ἐνίοτε ταραξάσα μεγάλως τὴν δημοκρατίαν καὶ τὸν γαλλικὸν λαόν. Εἰς ἐπικειμένην καὶ ἀμεσον λύσιν δὲν φαίνονται ἐν τούτοις ἐγγίζοντα τὰ ἀγγλοαγυπτιακὰ πράγματα. Ἡ Γαλλία ὁρᾷ μετὰ τινος δυσπιστίας πρὸς τὴν ἐπιδιωκόμενην ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας συγχρότησιν διασκέψεως ἀποστολὴν ἐχούσης νὰ καθορίσῃ ἀσφαλέστερον τὰ οἰκονομικὰ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ θέσις τοῦ Γόρδωνος δὲν εἶναι ἀνθηροτέρα τῆς θέσεως τοῦ Γλάδστωνος. Ἐὰν ὁ εἰς κινδυνεύει ἐκ τῶν ἀτάκτων ὁρδῶν τοῦ Μπαχδῆ ὁ ἕτερος κιν-

δυνάμει ἐκ τῆς προΐουσης δυσχερεσκαίας τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κοινοβουλίου, ἡ ἐσχάτη διὰ ψήφοφορίας ἐκφρασίς τοῦ ὁποῦ διέσεισε βαθύτερον τὴν πολιτικὴν θέσιν τοῦ Γλαδστωνος. Ὁ ἀγγλικὸς λαὸς ὑπολαμβάνει τὸν Γλαδστωνά ὡς μεριμνήσαντα λίαν χαλαρῶς περὶ τῆς τύχης τοῦ Γόρδωνος καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατοῦ, ἂν δὲ μὴ ἐπέλθῃ ταχέως ἀπρόσποτον τι ἐξ ἐκείνων ἅτινα ἐγκρύπτει συνήθως ἐν ὥρᾳ κρίσεως ἡ πολιτικὴ πάσης κυβερνήσεως τῆς χαριεστάτης ἀνάσσης, ἡ κυβερνήσις τῶν φιλελευθέρων χωροῦσα ἀπὸ ἀποτυχίας εἰς ἀποτυχίαν θὰ παραστῇ προφανῶς εἰς τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸ ἔθνος, ἡ νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, παρέχουσα οὕτως ἀμφίβολον διέξοδον τῆς ὑφισταμένης κρίσεως ἐν Ἀγγλίᾳ, καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ περιφανοῦς Βήκονσφιλδ ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπέμεινεν ἀκέφαλος ἂν μὴ πολυκέφαλος, ὁ δὲ καταρτισμὸς προσφόρου συντηρητικῆς κυβερνήσεως κρίνεται ἤδη ζήτημα δυσχερέστατον, ὥς καὶ ἡ μεμαρτυρημένη αὐτῇ δυσχέρεια παρατείνει ἔτι τὴν κυβερνητικὴν ζωὴν τοῦ ξυλοσχίστου φιλοσόφου (ποῖα ἀντίθεσις) τοῦ Χάθερδην.

*

Αἱ εἰς τὸν κυβερνήτην καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ *Ναυάρχου Μιαούλη* ἐπιδαφιλεύμεναι τιμαὶ καὶ ἐνδείξεις ἀγάπης τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὁμοφύλων καὶ ὁμοθρήσκων, καίτοι εὐλόγως προσδοκώμεναι, συγκινοῦσιν οὐδὲν ἥττον καὶ διαθρύπτουσι τὴν ἐθνικὴν τοῦ Ἕλληνος φιλοτιμίαν. Ἦρκεσεν ἡ ἐμφάνισις πολεμικοῦ τῆς πατρίδος σκάφους, σκεπομένου ὑπὸ τῆς ἐνδόξου σημαίας ἡτις ἐκυριάρχησε τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τὸν περικλεῆ φερόνυμον τοῦ ἑλλ. εὐδρόμου, ὅπως προκαλέσῃ κῦμα ἀχαλίνωτον πατριωτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν ἀκίνδυνον ζηλοτοπίαν τῶν φανερῶν καὶ κρυφίων τῆς πατρίδος ἐχθρῶν. Ἡ μεγάλη τοῦ ἑλληνισμοῦ δύναμις ὁρμηθεῖσα ἐκ τῆς ἀσημάντου ἀφορμῆς ἀπλοῦ πλοῦς ἑλλήν. πλοίου κατεδηλώθη ἐμφαντικῶς καθ' ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν παραλίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὰς νήσους ἐνθα τὸ πᾶν ἀποπνέει τὸ γλυκὺ τῆς πατρίδος ἄρωμα. . . . Στόλοι σιδηρότεκτοι καὶ βαρεῖς θὰ διήρχοντο ἀπαρτῆρητοι ἐκεῖ ἐνθα ἡ λέμβος τοῦ *Μιαούλη* διεγείρει μέχρι μανίας εὐγενέστατον ἐνθουσιασμόν. . . . Καὶ τὸ αἶσθημα τοῦτο τὸ τοσοῦτο βαθύ, τοσοῦτο ἀγνὸν καὶ θετικόν, εἰσηγεῖται ἡμῖν τὸ πολῦτιμον τοῦ ἡθικοῦ πλούτου, ὅστις ἀνεκμετάλλευτος κεῖται ἐσπαρμένος, ἀναμένων τὸν καλλιεργητήν, ὅπως λειάνῃ τὸν δρόμον εἰς τὸν συλλέκτην.

Σ. Π.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ταβουλάρης καὶ Μαρτζώκης. — Ὁ Βουτσίνατος διαγωνισμὸς ἐκλαυθεῖς. — Καὶ πάλιν ὁ φιλογενέστατος. — Αἱ νέαι φυλακαί. — Αὐτοκτονία πρὸς ἐνδειξὴν συζυγικῆς ἀγάπης.

Ὡς γνωστὸν ὁ ἐκτακτὸς πανηγυρισμὸς τῆς ἐφετεινῆς 25 Μαρτίου μεταξὺ τῶν

ἄλλων ἀνέδειξε καὶ ποιητὴν τὸν γνωστὸν Διονύσιον Ταβουλάρην ἀπαγγείλαντα ἐν Πειραιεὶ τὴν «λύραν ἢ δευτέρην ἀνάστασιν» δι' ἧς προϋτίθετο, ὡς εἶπε, νὰ χαλάσῃ τὸν κόσμον ἂν εἶχε τὴν λύραν τοῦ Ὀρφέως, ἣν εὐτυχῶς δὲν εἶχε.

Τὴ λύρα σου ἤθελα ὄφ' ἵνα νὰ ἐνθουσιάζω !
ποῦ εἶναι τῇ, Ὀρφέα μου, τὸν κόσμο νὰ χαλάσω !

Εἰς τὸ ποίημα λοιπὸν ἐκεῖνο, ὅπερ λυπούμεθα ὅτι ἐλλείψει χώρου ἀδυνατοῦμεν νὰ παραθέσωμεν, ἀπήντησεν ἐσχάτως ὁ Ζακύνθιος ποιητὴς Μαρτζώκης διὰ ποιήματος καταχωρισθέντος ἐν τῇ *Κυψέλλῃ*. Ἐξ αὐτοῦ μανθάνομεν ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Νιδόνου

«μὲς στὰ Νικολοδάρεα τοὺς ἐνθυμᾷ τρυγόνια»
ὅτι πᾶς εὐρισκόμενος ἐν Ἀθήναις εὕρισκεται στὰ ξένα διότι ἀποτενόμενος πρὸς τὸν κ. Ταβουλάρην λέγει :

Κακόρκε, 'ς τὸ πιστεύουμε' εἶναι πικρὰ τὰ ξένα'
"Ὅλα εἰν' ἐκεῖ, ἀλήθεια λές, ψυχρά, σκοτεινισμένα.
Ναί' δίκηρο ἔχεις. . . . Νοιώθουμε τί εἶναι ξενιτεία,
Τί θε' νὰ 'πῇ, ἀπ' τὴ Ζάκυνθο νᾶναι κανεὶς μακρὰ.

πρὸς τοῦτοίς μανθάνομεν τ' ἀκατανόητα, ὅτι ἐν Ζακύνθῳ

Ἀκόμα τρῶνε τὸν τζοχό' τὴ σταφιδοῦλ' ἀκόμα
Σκορποῦνε, τὴν πρωτόλουθη, γὰ τὴ κορελοῦς, 'ς τὸ
[στρωμά κ.τ.λ.]

Ἐπὶ τέλους ὁ κ. Μαρτζώκης ἀφοῦ λέγει ἰδιαιτέρως τινὰ τὸν προσκαλεῖ νὰ ἐπανέλθῃ
Τώρα, ποῦ ὁ τράγος τὴν αὐγὴ σαρτοκοπάει 'ς τὴν
[πιάτσα,
Ποῦ τὸ διζοῦρετ ἐπρόβαλε, κ' ἐμύρισε ἡ μπουγάτσα.

*

Ὁ ἐν Ὀδυσσῶ κ. Βουτσίνας ἔλαβε κατ' αὐτὰς τὸ παράσημον τοῦ Ἀγ. Βλαδιμήρου ὅ τᾶξως διότι διὰ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ συνετέλεσε τοσοῦτον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Σλαβικῆς φιλολογίας. Ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ σλαβικοῦ τούτου ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ εἶναι σκληρὰ ἐκδίκησις τοῦ ἐκδιωχθέντος ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ μας, ὅστις — μὲ ὅλας τὰς ἀτελείας του — παρήγαγε καρποὺς καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ ἀναγεννήσεως ὁλοκλήρου ποιητικῆς προόδου, ἅτινα μόνον οἱ ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας δύνανται ν' ἀμφισβητήσωσι.

*

Κατ' αὐτὰς διακωδωνίζονται πάλιν μεγαλοδωρεῖαι *φιλογενεστάτου* ἀνδρὸς πρὸς κατασκευὴν μικρῶν δημοτικῶν ἔργων, ὁ δὲ ἱερὸς καὶ εὐκλεὲς *Ἄθμος Ἀθηναίων*, ὁ ἄλλως τε καὶ ἀρκετὰ πλούσιος, καταδέχεται νὰ εὐεργετηθῇ ὡς γραία τις πρῶτην παραμύθια ζητοῦσα ἐξοικονόμησιν ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα τῆς!

*

Προκειμένου νὰ κτισθῶσι φυλακαὶ καλὸν θὰ εἶναι ν' ἀντιγραφῇ εὐρωπαϊκόν τι ἐφηρμοσμένον σχέδιον, διότι ἂν πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας γίνῃ πρωτότυπὸν τι — μετὰ ἡ ἀνευ διαγωνισμοῦ — θὰ προστεθῇ εἰς τὰ δημόσια μας κτίρια καὶ ἕτερον οἰκοδόμημα τερατώδες, ὡς οἱ ἄνθρωποι οὐς εἶναι προωρισμένον νὰ περικλείσῃ.

*

Βεβαίως οὐδεὶς μυθιστοριογράφος — μικρὸς ἢ μεγάλος — θέλων νὰ περιγράψῃ ἐκδήλωσιν ἐρωτικῶν αἰσθημάτων θὰ ἐφάν-

τάσθῃ ποτὲ ὅ,τι ὁ ὑποδηματοποιὸς Ν. Μπούσουλας ἐξετέλεσεν ἐπιθυμῶν δηλαδὴ οὗτος νὰ ἐπιδείξῃ τὰ πρὸς τὴν ἰδίαν σύζυγον τρυσερὰ αἰσθημάτων του ἐνέπηξε δις τὸ ἐγγχειρίδιον ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι κάτωθεν τοῦ θώρακος ἐπενεγκῶν οὕτως ἐαυτῷ δύο πληγὰς καιρίας. Καὶ τόρα τίς τολμᾷ νὰ διίσχυρισθῇ ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς ὅλα πρωτότυποι ; !

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

—

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἀνασκαφῶν ἐν τῇ μεγάλῃ τάφρῳ, ἥτις ἀνωρύχθη ἐν μέσῳ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου τῆς Βύρσης καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ὀλοστασίου ἐν Τύνιδι, εὐρέθησαν πολλὰ σπουδαῖα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα. Πρὸς τοῖς ἄλλοις μία νεοφοινικὴ ἐπιγραφή, μία προσωπίς ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἀνάγλυφόν τι ἐλεφάντινον τῆς Φοινικικῆς Ἡρας τῆς *Tarit* ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων λεγομένης καὶ συλλογὴ τις λύχνων χριστιανικῆς ἐποχῆς.

—

Ὁ κ. Βαλεντίνος Rose καταγίνεται εἰς τὴν ἐκδοσιν ἀποσπασμάτων τινῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἅπερ ἀποδίδονται μὲν τῷ σταγειρίτῃ φιλοσόφῳ ἀλλὰ δὲν εὕρισκονται ἐν τῇ βερολινεῖ ἐκδόσει τῶν ἀπάντων τοῦ Ἀριστοτέλους.

—

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς βουλῆς ἀπέστειλεν ἐξ Ἰέννης μὲν ὁ ἐν τῷ ἐκεῖ πανεπιστημίῳ ἐπίσημος καθηγητὴς τῆς φυσιολογίας κ. W. Prayer ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν πολυτίμων καὶ ἐπιστημονικωτάτων αὐτοῦ συγγραμμάτων τριακοντα ὀκτὼ ἐν ὅλῳ, ἐκ Μασσαλίας δὲ ὁ ὁμογενὴς κ. Δημήτριος Βασιλείου δεκαεννέα χάρτας γεωγραφικοῦ τοῦ κατὰ τὸν ἱζ' αἰῶνα ἀκμάσαντος διασώμου κοσμογράφου τῆς ἐνετικῆς Πολιτείας Π. Κορονέλλη.

—

Ἐξεδόθη καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἐν τῷ Γ' — Β' φυλλαδίῳ τοῦ «Πλάτωνος» δημοσιευθεῖσα περισπούδαστος διατριβὴ τοῦ φιλολόγου κ. Γεώργ. Γ. Παναγιωτοπούλου περὶ τοῦ ὀρίσμου τῆς θέσεως τῶν πόλεων «Βούρας, Ἐλικῆς, Κερυνείας, Λεοντίου, Ρυπῶν καὶ Ἐρινεοῦ» τῆς Ἀχαΐας.

—

Ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς τὸ πρῶτον μέρος (βιβλίον Α' καὶ Β') τῆς ἑλληνικῆς παραφράσεως τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Θεοφίλου, (Θεοφίλου ἀντικλήνωρος Ἰνστιτούτα) μετὰ κριτικῶν σημειώσεων καὶ ἐπιστολῆς τοῦ νομοδιδασκάλου Ζαχαρίου Λίγγενθαλ. Τῆς ὥραιας ταύτης καὶ ἀναγκαιοτάτης διὰ πάντα νομικὸν ἐπιστήμονα ἐκδόσεως ἀντίτυπα πωλοῦνται ἐν Ἀθήναις παρὰ μόνῳ τῷ βιβλιοπωλείῳ Καρόλου Βίλμπεργ.

—

Ἐξεδόθησαν τὰ δύο πρῶτα τεύχη τῶν φιλολογικῶν παρέργων τοῦ Κωνσταντίνου Πάπ τιμώμενα ἑκκστὸν δραχμῆς. Ὁ Πάπ ἀνῆκεν εἰς τὴν χορείαν

τῶν εὐαριθμῶν ἐκείνων λογίων, οἵτινες διὰ τῆς « Εὐτέρης » τοσούτω συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξημέρωσιν τῶν ἡθῶν τῶν νέων Ἑλλήνων, εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς καλλιτεχνίας καὶ εἰς τὴν διδασχὴν τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἀληθειῶν δι' ὅρους ἀπλοῦ καὶ χαρίεντος. Βραδύτερον θὰ ἐκτιμηθῶσιν οἱ αἰετιμοὶ ἐκείνοι ἄνδρες, τοὺς ὁποίους ἤδη καλύπτει ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος, ἣν τόσον ἡγάπησαν, ὑπὲρ ἧς τοσούτον ἐμάχησαν καὶ ἀπέθανον δυστυχεῖς!

Ὁ διευθυντὴς τῆς *Ἐφημερίδος* κ. Δημήτριος Α. Κορομηλῆς ἐδημοσίευσεν νέαν αὐτοῦ κωμωδίαν τὸν «Θάνατον τοῦ Περικλέους». Ἐὰν βίβη τις βλέμμα εἰς τὸν κατὰλογον τῶν ἔργων του θὰ ἴδῃ ὅτι ὁ κ. Κορομηλῆς ἐπλούτησε τὴν νεωτέρα ἡμῶν φιλολογίαν διὰ 12 Κωμωδιῶν, 3 δραμάτων, 7 μίμων 1 φλόακος, 1 σκώματος καὶ 1 *Λέσχης*, ὡς τὰ ὀνομάζει. Περὶ τοῦ κ. Κορομηλῆ ὡς ποιητοῦ θέλω μὲν γράψαι ἄλλοτε.

Ὁ διάσημος ἐν Βελγίῳ καθηγητὴς Burgraeve λαβὼν τὴν περὶ χολέρας μελέτην τοῦ Ἑλλήνου ἐν Καίρῳ ἱατροῦ κ. Οἰκονομοπούλου ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν λίαν εὐμενῆ, δι' ἧς ζητεῖ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ περιλάβῃ τὴν μελέτην ταύτην ἐν τῇ προσεχῶς γενησομένῃ ἀνατυπώσει τοῦ περὶ *Ἰνδικῆς χολέρας* συγγράμματός του.

Υπὸ τοῦ γηραιοῦ καθηγητοῦ κ. Εὐαγγελίου Λάνδερερ ἐξεδόθη φυλλάδιον περιγράφον τὰ ἐν Μεθάνοις θειοῦχα ὕδατα καὶ ὁδηγοῦν περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν. Ὁ κ. Λάνδερερ ἀφοῦ περιγράφει τὴν χερσόνησον τῶν Μεθάνων ὑπὸ γεωλογικὴν καὶ γεωγραφικὴν ἔποψιν ἐξετάζει κατόπιν τὰς θειοπηγὰς, τὰς ἐνεργείας τῆς θειοῦχου ἰλύος, τὸν τρόπον τοῦ γεμίσματος καὶ τῆς μετακομιδῆς τοῦ ὕδατος τούτου καὶ τῆς θειοῦχου ἰλύος καὶ τέλος τὰς ἐνεργείας τῶν ἀερολουτρῶν.

Η ΜΟΝΗ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

καὶ ἡ Κυλλοῦ πῆρα τῶν ἀρχαίων.

Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὑμηττοῦ, ἐν μέσῳ ἐρημικῆς καὶ συνδένδρου κλεισθερείας, ὑψοῦται τὸ ἀρχαῖον χριστιανικὸν ἀναχωρητήριον, ἡ μονὴ τῆς Καίσαριανῆς. Ὁ Ναὸς τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου) κατ' ἐπικρατήσαν ὅμως ἔθος δημοτελὲς τελεῖται ἐν Καίσαριανῇ πανήγυρις τῇ Πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως, ἥτοι τῇ ἐρχομένῃ Πέμπτῃ τῆς 17 Μαΐου.

Χάριν δὲ τῶν εὐχαρίστως περὶ τὴν ἐπιτόπιον ἱστορίαν ἀσχολουμένων, σημειοῦμεν τὰ ἐξῆς περὶ τῆς ἱστορίας, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῶν γραφῶν τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς.

Ἱστορία. Τὸ πάλαι ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ

παρ' αὐτὸν ἡ περίφημος πηγὴ ἡ Κυλλοῦ πῆρα, ἡ κατ' ἄλλους Κυλλοῦπῆρα, ἡ Καλλιῶν πῆρα ὀνομαζομένη. Ἡ πηγὴ αὕτη, ἀφιερωμένη τῇ θεᾷ τῶν ἐρώτων, κοινῶς ἐπιστεῦετο ὅτι ἐποίει εὐτέκνους καὶ λυσιζώνους τὰς ἐν αὐτῇ λουομένας ἀτθίδας, ἡ τὰς ὁπωσδήποτε ἐξ αὐτῆς πινοῦσας, ἐντεῦθεν κατὰ Σουΐδαν προῆλθε καὶ ἡ παροιμία «Κυλλοῦ πῆρα» ἐπὶ τῶν τὴν φῶσιν βιαζομένων ἐξ ἐπιτεχνήσεως. Ἡ πηγὴ αὕτη τῆς Κυλλοῦ πῆρας ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς πηγὴ τοῦ Ἡριδανοῦ ποταμοῦ, οὕτως τὰ ὕδατα ἐκύνοντο εἰς τὸν Ἰλισσόν καὶ τὴν μὲν εὐτεκνον ταύτην πηγὴν ἐξύμνησεν ὁ Ὀϊδίdis ἐν τῇ ἐρωτικῇ αὐτοῦ τέχνῃ (Ars amatoria) ἱερὰν πηγὴν καλὼν ταύτην

«Est prope purpureos colles florentis Hymetti fons sacer et viridi cespite mollis humus».

τὸν δὲ Ἡριδανὸν ποταμὸν ἀναφέρει ὁ Καλλιμάχος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ συναγωγῆς ποταμῶν. Ἡ πηγὴ αὕτη κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐγένετο καὶ μάρτυς τραγικοῦ θεάματος, διότι παρ' αὐτὴν ὁ Κέφαλος ὁ υἱὸς τοῦ Δηιονέως ἐκ παρεννοήσεως ἐφόνευσεν τὴν προσφιλῆ αὐτοῦ σύζυγον Πρόκριν, τὴν Ἐρεχθεὺς θυγατέρα.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μακαρίτου Δ. Πανταζῆ καὶ τινῶν ξένων ἡ Κυλλοῦ πῆρα εἶναι ἡ νῦν Καλοπούλα ἡ Γαλοπούλα καλουμένη, κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1839 ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ross πρὸς τὸν κ. Βούρον, αὕτη εἶναι ἡ ὀπίσω τῆς Μονῆς γνωστὴ βρύσις, ἐφ' ἧς ὁ μαρμαρίνος κρῖς ἡμεῖς ὅμως ἐπὶ λόγων σπουδαίων στηριζόμενοι, φρονοῦμεν ὅτι οὐδετέρα τούτων ἐστὶν ἡ Κυλλοῦ πῆρα τῶν ἀρχαίων καὶ ὅτι αὕτη εἶναι ἡ περὶ τὰ 4-5 λεπτὰ πρὸς νότον τῆς μονῆς ἐντὸς ἐρημοκακκησίου ὑπάρχουσα πηγὴ ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀγίασμα, τοῦτο δὲ λέγομεν πρῶτον, διότι τὸ λεγόμενον ἀγίασμα καὶ τανῦν ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως θεωρεῖται πηγὴ ἱερὰ μάλιστα ὑπὸ τῶν γυναικῶν, διὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου λόγους τῶν ἀρχαίων, ἐφ' ᾧ οὐ μόνον ἐκ ταύτης ὑδρεύονται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἀποκομίζουσι, δεύτερον ἡ ἀκριβὴς τοῦ ἀγιάσματος ἐξέτασις δεικνύει ὅτι εἶναι ἔργον ἀρχαίας τέχνης μετὰ μεγίστης κανονικότητος λαξευθὲν εἰς τοὺς βράχους τοῦ ὄρους καὶ τρίτον, διότι οὔτε ἡ Καλοπούλα οὔτε ἡ βρύσις εἶναι πηγὴ, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, ἀλλ' ἡ μὲν Καλοπούλα εἶναι νεώτερον σύγχρονον κοινὸν ὑδραγωγεῖον, ἡ δὲ βρύσις ὡσαύτως ἔργον νεωτέρας τέχνης. Ἡ πηγὴ αὕτη τοῦ ἀγιάσματος 1 1/2 περίπου μέτρον βάθους καὶ 1 πλάτους λοξεύει ὑπογείως καὶ πιθανῶς ἐνοῦται μ' ἕτερον λαξευτὸν ὑδραγωγεῖον κείμενον ἀμέσως ὀπισθεν τῆς ἐρημοκακκησίας, ὁποῦθεν ῥέει σιγαλὸν καὶ διαχυγὲς ὕδωρ τινὲς γέροντες ποιμένες μὲ ἐβεβαίουν ὅτι τὸ ἀγίασμα τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει συγκοινωνίαν πρὸς τὴν ἐξω πηγὴν καὶ ὅτι τὸ ὕδωρ ἀναδύει ἀφ' ἐαυτοῦ κάτωθεν. Πάντοτε τῇ ἐορτῇ τῆς ἀναλήψεως ἐπὶ τῆς πηγῆς ταύτης ψάλλεται ἀγίασμός, πιστεύουσι δὲ πάντες ὅτι μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐκχυλίζουσι τὰ ὕδατα τῆς

ἱερᾶς ταύτης πηγῆς. Περὶ τῆς ἐκχυλίσεως ταύτης ἀναφέρει ὁ Chandler (σελ. 206) μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἀναφέρει τὸ γεγονός ὡς τελούμενον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς τῇ κατὰβάσει περισσεύει ἐξ οὐρανοῦ. Ὅτι ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης τὸ πάλαι ὑπῆρχε ναὸς ἐθνικὸς περὶ τοῦτου οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, διότι εἰς πολλὰ μέρη τῆς μονῆς εἰσὶν ἐντεταχισμένα λείψανα προχριστιανικῆς τέχνης, οὕτως ὁ πρόναος τῆς μονῆς εἶναι ἐστωμένος διὰ πλίνθων ἀρχαίας τέχνης, τὰ 4 δὲ κιονόκρανα ἰωνικοῦ ρυθμοῦ, κίονες καὶ ἕτερα μαρμαρα ἐν τῷ ναῷ καὶ περὶ τὸν ναόν, προδίδουσιν ὅτι ἕτερον ἄλλοτε προχριστιανικὸν ναὸν προὑπηρέτησαν. Περὶ τὰς 8 - 10 λεπτὰ πρὸς Δ. τῆς μονῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τινὸς κεῖνται δύο ἐκκλησίαι οἱ Ταξιάρχαι χρήσιμος ὡς κοιμητήριον τῆς μονῆς, καὶ ἡρεπωμένη ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Μάρκου περὶ ἧς τοῦτο μόνον γνωρίζομεν ὅτι ἦν λατινικὴ ἐκκλησία¹. Ἐντὸς δὲ τοῦ ναοῦ τῶν Ταξιάρχων καὶ περὶ τὸν ναόν, ὑπάρχουσι πλεῖστα λείψανα ἐγκρίτου ἀρχαίας τέχνης· οὕτω τρία κιονόκρανα ἰωνικοῦ ρυθμοῦ τὰ μὲν δύο ὑπὸ τὴν ἀγίαν τράπεζαν, τὸ δὲ ἐν ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, πρὸς τοὺς ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπάρχουσι γείσα λαμπρᾶς τέχνης καὶ ὀγκωδὲς τι μαρμαρον ὅπερ, ὡς οἱ ἐπ' αὐτοῦ τόρμοι μαρτυροῦσιν, ἄλλοτε ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις ἀγάλματος. Κατὰ τὸ ἔθος δὲ ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπεκράτει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χριστιανοῖς, ὅπως τοὺς εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν περιερχομένους ἐθνικοὺς ναοὺς ἐγκαινιάζουσιν εἰς τὸ ὄνομα σχετικῆς χριστιανικῆς ἐορτῆς, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τοὺς ναοὺς τῆς Ἀθηνᾶς, Ἡρας, Ἀφροδίτης Ἀρτέμιδος μετέβαλλον εἰς ναοὺς τῆς Θεοτόκου, τὸ Πομπήιον εἰς ναὸν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, τὸ Θησεῖον εἰς ναὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τοὺς ναοὺς τοῦ Ποσειδῶνος εἰς ναοὺς τοῦ Ἀγίου Νικολάου, τὰ Ἀσκληπηεῖα εἰς ναοὺς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων κτλ. οὕτως ἦτο ἐπόμενον ὅτι ἐκεῖ ἐνθα ἐλατρεῖτο ἡ τρυφερὰ καὶ προσφιλὴς τῶν ἐρώτων θεὰ Ἀφροδίτη, φημιδομήθη ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν σεμνὸς ναὸς εἰς τιμὴν τῆς ἀειπαρθένου κόρης Μαρίας.

Καθ' ἣν δ' ἐποχὴν ὁ Ἰουστινιανὸς (527 - 565) ἐκλείσει τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν φαίνεται ὅτι καὶ ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ἀφροδίτης περιήλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Χριστιανῶν, ἦτοι κατὰ τὸν ζ' - ἡ αἰῶνα, ὅτε καὶ τὰ πρῶτα ἔχνη τῆς ἐορτῆς

1. Ἄν οἱ σταυροφόροι φημιδομήσαν τὸν ναὸν τοῦτον καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν, περὶ τοῦτου ἐντελὲς ἀγνοοῦμεν· ὅτι δὲ οἱ Λατίνοι δὲν μετέβαλλον τὴν Μονὴν ταύτην εἰς δυτικὸν Μοναστήριον, ὡς τὸ Δαφνί, γίνεται δὴλον ἐκ πατριαρχικοῦ συλλογίου ἐγγράφου, ὅπερ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» (τόμ. 5'), ἐν ᾧ ῥητῶς γίνεται μνεία ὅτι «ἦν ἐλεύθερον καὶ ἀσύδοτον παρὰ τῆς τότε λατινικῆς αὐθεντείας» ἐν δὲ καὶ μόνον λατινικὸν λείψανον εὑρομεν ἐν τῇ μονῇ, ἐντικόν τινα δίσκον εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου κυκλικῶς τετράκις ἀναγινώσκονται τὰ γράμματα RATNEWISBNBI, ἀφ' ὧν οὐδεμίαν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξαγάγωμεν ἔννοιαν οὐδὲ ἱστορικὸν συμπέρασμα. Τὸ Β φέρει τὸν σλαβικὸν τύπον.

των εισοδίων της Θεοτόκου αναφάνονται ἐν τῷ κύκλῳ τῆς χριστ. ἐορτολογίας καὶ ἦτις, ὡς ἐπίσημος ἐκκλησιαστικὴ ἐορτή, ἐορτάσθη τὸ πρῶτον μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 730 ὡς γενικὴ δ' ἐορτὴ τοῦ κράτους καθιερώθη τῷ 1143 ὑπὸ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ.

Λέγομεν δ' ὅτι περὶ τὸν ζ' περίπου αἰῶνα ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ἀφροδίτης περιήλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Χριστιανῶν διότι ὁ Πτολεμαῖδος ἐπίσκοπος Συνέσιος (†430) ὁ καὶ ἐξ ἑαυτοῦ οὗτος πλατωνικῆς καὶ εὐαγγελικῆς φιλοσοφίας φίλος, ἀναφέρει μὲν σχολὴν τινα ἐν τῷ Ὑμητίῳ ὅρει ὑπάρχουσαν, ἣς ψέγει μάλιστα τοὺς διδασκάλους, ὅτι περὶ τὴν μελισσοουργίαν ἀσκοῦσι μᾶλλον τοὺς ἐαυτῶν ὁμιλητάς, ἢ περὶ τὰ γράμματα, οὐδεμίαν ὅμως ἀναφέρει χριστιανικὴν ἐκκλησίαν, ὅστις ὡς ἐκ τοῦ ἐπισκοπικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, φρονοῦμεν ὅτι πάντως ἤθελεν ἀναφέρει περὶ ταύτης, ἂν τοιαύτη ἐκεῖ ὑπῆρχε, μάλιστα ἀφοῦ πολλῶν ἐτέρων ἐπουσιωδῶν πραγμάτων ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπιστολῇ ποιῆται μνησίαν.

Πόθεν ἡ Μονὴ Καισαριανῆς τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἔλαβεν, ἀγνοῶ. Ὁ Συρμελὴς ἐν τῇ συνοπτικῇ καταστάσει τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἀναφέρει ὅτι ὠνομάσθη Καισαριανὴ ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου Καισαρίου, ὅστις προσέφερε τὰς κλεῖδας τῆς πόλεως, Μωάμεθ τῷ Β'. τῷ 1458, καὶ εἰς ὃν, διὰ τὴν πρὸς τὸν νέον κατακτητὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, ἐδωρήθη ὡς τιμᾶριον ἡ Μονή, πρότερον οὕσα ἡρειπωμένη.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἀναφέρουσι καὶ οἱ περιηγηταὶ Spon καὶ Wheler. Ἀπασα ὁμως ἡ δικαιολογητικὴ αὕτη περὶ τοῦ ὀνόματος ἱστορία ἀποδοίνει ἀπλοῦν μυθολόγημα καὶ καταπίπτει, ἐπειδὴ πολὺ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, πρὸ 5 περίπου αἰώνων Μιχαὴλ ὁ Ἀκομινάτος περὶ τὸ 1215 ἀπὸ τῆς νήσου Κῶ πρὸς τὸν Ἡγούμενον τῆς Μονῆς ταύτης γράφων, ὀνομάζει τὴν Μονὴν ὡσαύτως Καισαριανήν· οὕτω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐπιγράφων «τῷ Καθηγουμένῳ τῆς σεβασμίας Μονῆς τῆς Καισαριανῆς».

Ὁ κ. Κωνσταντινίδης ἐν τῇ περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἱστορίᾳ αὐτοῦ, ἐν τινι ὑποσημειώσει, [σ. 490] ὀνομάζει αὐτὴν Κυριανήν, πόθεν ὅμως τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην εἴληφεν ἐντελῶς σιγᾷ.

[Ἦ ἔπειτα τὸ τέλος].

Γ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ Δ. Φ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΜΑΙΟΥ 13. Κυριακὴ τοῦ τυφλοῦ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ.— Οὕτω καλεῖται ἡ Κυριακὴ αὕτη, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην γίνεται ἀνάγνωσις τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς [Ἰωάν. θ' 1—38] ἐν ἣ ἀναφέρεται ἡ ἱσῆς τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

Αὕτη εἶναι ἡ τελευταία Κυριακὴ τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα, τῇ τετάρτῃ ἀποδίδεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τῇ δὲ Πέμπτῃ ἐορτάζεται ἡ εἰς οὐρανὸς Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου, ἀκριβῶς 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως συμπληρουμένων.

Ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία τὴν ἐ. ταύτην μετὰ τὸ

Πάσχα Κυριακὴν, ἐκ τοῦ πρὸ τῆς λειτουργίας [εἰς τὸ introitus] ψαλλομένου γραφικοῦ χωρίου Ἰωάν. ιστ' 23. καλεῖ ταύτην Dominica «Rogate et dabitur vobis» ἐν τῇ χριστιανικῇ ἀρχαιολογίᾳ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἡ αὕτη Κυριακὴ καλεῖται καὶ Dominica «Vocem iucunditatis» διότι κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ὡς introitus ἐψάλλετο καὶ τὸ τοῦ Ἰωάν. 20. «Vocem iucunditatis annunciate» [φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγέλατε].

Γ. Α.

✱

ΙΣΤΟΡΙΑ. — 13 Μαΐου 1821. Τὴν ἡμέραν ταύτην συνήφθη ἐν Βαλτατσίῳ μάχη μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Τούρκων διαρκέσασα 23 ὥρας καθ' ἣν πανολεθρίαν σχεδὸν ἔπαθον οἱ Τούρκοι ἡττηθέντες. Μετὰ τὴν μάχην ταύτην ὁ Κολοκοτρώνης ἐδημηγόρησε καὶ παρήγγειλε νὰ νηστεύσῃ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, παρασκευὴν οὐσαν, δοξολογοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν.

ΕΒΔΟΜΑΣ

Ὁ βασιλεὺς ἀναχωρεῖ προσεχῶς εἰς Ῥωσίαν ὅπως παρευρεθῇ εἰς τοὺς γάμους τοῦ μεγάλου δουκὸς Σεργίου. — Ὁ κ. Τρικούρης καὶ ὁ κ. Λομπάρδος ἐξέδραμον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου μέχρις Ἐλευσίνας καὶ ἐκεῖθεν δι' ἀμαξῶν εἰς Μίγαρον καὶ ἐπεθεώρησαν τὰ ἐκτελούμενα σιδηροδρομικὰ ἔργα. — Πολλοὶ χωρικοὶ Ἕλληνες ἐκ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Τραπεζούντας ἠτήσαντο διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας νὰ παράσχῃ αὐτοῖς τὰ μέσα ἢ ἑλληνικὴ κυβέρνησις νὰ μεταναστεύσῃ εἰς Θεσσαλίαν. Ἡ πρεσβεία ἐτηλεγράφησεν ἀμέσως περὶ τούτου πρὸς τὸ δούρατον. — Διὰ τὸν κενὸν θρόνον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κερκύρας ἐνεκρίθη διὰ Β. διατάγματος νὰ προηγηθῇ εἰς ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὁ ἐν Ὁδησσῷ ἀρχιμανδρίτης κ. Εὐστάθιος Βουλγαρίας. — Ἐν τῇ «Ἐφημερίδι» τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη Β. διατάγμα, δι' οὗ ἐγκρίνεται ἡ εἰς πανεπιστήμια καὶ εἰδικὰς σχολὰς τῆς Ἑσπερίας ἀποστολὴ τριῶν ὑποτρόφων πρὸς σπουδὴν τῆς παιδαγωγικῆς. — Ὑπεγράφη σύμβασις περὶ ἀμοιβῆς τῶν σιδηροδρόμων Πατρῶν καὶ Λαυρίου ὑπηρεσίας. — Εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ φιλόκαλον ἐργαστασιάρχην κ. Γερ. Ἀσπιώτην ἀνέστη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ κατασκευὴ μόνον τῶν Ἑνετικῶν λεγομένων παιγνιοχάρτων πρὸς 25 λ. τὴν δεσμίδα. — Διὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ σιδηροδρόμου Λαρίσσης ἐδαπανήθησαν 160 (!) χιλ. δραχμῶν. — Ἡ μέχρις Ἐλευσίνας γραμμὴ τοῦ σιδηροδρόμου Πατρῶν θέλει παραδοθῇ εἰς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τῆς 20ῆς ἐνεστώτος, ἡ δὲ μέχρις Μεγάρων κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου. Τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τοῦ σιδηροδρόμου θὰ γίνωσιν ὅταν ἡ γραμμὴ συντελεσθῇ μέχρις Κορίνθου, ἥτοι κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ. — Ἐνεκρίθη διὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σπάρτης καὶ Μονεμβασίας ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάσαφ Σιάκος.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Φιλοπότῃ. Περὶ τῆς ἀμπέλου ὑπάρχει καὶ ἡ ἐπομένη παράδοσις.

Ὁ Βάχκος παιδίον ἔτι ὦν ὠδοιπόρει· ἀλλὰ κουρασθεὶς ἐκάθησεν εἰς πέτραν ὅπως ἀναπαυθῇ. Ῥίψας δὲ τὸ βλέμμα του χαμαὶ εἶδε φυτὸν φυεὶν ἐκ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον τῷ ἐφάνη τόσον ὠραῖον ὥστε διενόηθη νὰ τὸ μεταφυτεύσῃ. Τὸ ἐξερίζωσε λοιπὸν καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρά του ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἦτο πολὺ θερμὸς φοβούμενος μὴ τὸ ἀποξηράνῃ ἔλαβεν ὅσους τὴν πετρὴν παρατυχὼν ἐκεῖ, εἰσέγαγεν εἰς αὐτὸ τὸ φυτὸν καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ἀλλὰ τόσον ταχέως ἡῤῥησεν ἐν τῇ χερὶ τοῦ νεαροῦ Θεοῦ τὸ φυτὸν ὥστε ἐξήλθε κάτωθεν τοῦ ὅσπου ὁ Βάχκος καὶ πάλιν φοβηθεὶς μὴ τὸ ἀπο-

ξηράνῃ ὁ ἥλιος ἔχωσε τὸ φυτὸν μετὰ τοῦ ὅσπου τοῦ πτηνοῦ εἰς ὅσπου λείοντος ὅπερ εὗρεν ἐκεῖ ποῦ.

Τὸ φυτὸν καὶ πάλιν ἡῤῥησεν καὶ ἐξήλθε τοῦ ὅσπου τοῦ λείοντος καὶ ἀνωθεν καὶ κάτωθεν. Τότε ὁ Διόνυσος εὗρων ὅσπου ὄνου χονδρότερον ἔτι τοῦ ὅσπου τοῦ λείοντος, ἔχωσε ἐν αὐτῷ τοῦτο μετὰ τοῦ ὅσπου τοῦ πτηνοῦ καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ φυτοῦ.

Οὕτως ἔφθασεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον. Ἀλλ' ὅταν ἠθέλησεν νὰ φυτεύσῃ τὸ φυτὸν παρετήρησεν ὅτι αἱ ρίζαι τοῦ ὅσπου εἶχον περιπλεχθῇ περὶ τὸ ὅσπου τοῦ πτηνοῦ, τοῦ λείοντος καὶ τοῦ ὄνου ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαχθῇ τὸ φυτὸν χωρὶς νὰ καταστραφῇ αὐταί, τὸ ἐφύτευσε λοιπὸν μετ' αὐτῶν.

Τὸ φυτὸν ἡῤῥησεν ταχέως. Παρήγαγε δὲ θαυμασίας βότρυς· τὰς ἔθλιψε καὶ ἔκαμε τὸν πρῶτον οἶνον ὃν ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ πίνωσιν.

Ἀλλὰ τότε ὁ Διόνυσος παρετήρησε τὸ ἐξῆς περιεργόν:

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἔπινον ὀλίγον ἐτραγώδουν ὡς πτηνὰ.

Ὅταν ἔπινον περισσύτερον ἐγίνοντο ἰσχυροὶ ὡς λέοντες.

Ὅταν δ' ἔπινον παρὰ πολὺ, ἔκυπτον τὰς κεφαλὰς των καὶ ἐγίνοντο ὅμοιοι μετ' ὄνους.

Αὕτη ἡ ρῆξις. Ὁ Σωκράτης ἦτο λίαν ἐπεικὴς πρὸς τοὺς ἐγκληματοῦντας: Οὐδεὶς ἐκὼν ἀμαρτάνει, ἔλεγε, καὶ ὁ ἀμαρτάνων οὐ τιμωρίας καὶ κολάσεως δεῖται ἀλλὰ διδασκαλίας ὅπως μάθῃ τί ἐστὶν ἀγαθὸν καὶ κακόν.

Αἰμαργῶν. Διάσημὸς τις ἱατρός ἔλεγεν: Οὐδέποτε με ἐξύπνησαν τὴν νύκτα δι' ἄνθρωπον ὅστις δὲν εἶχε δεσπνήσει. Χιλιάδες ὅμως με ἐξύπνησαν δι' ὅσους εἶχον δεσπνήσει μετὰ τὸ παραπάνω.

— Ἐχω μιὰ φοδερὰ καταρροὴ τί νὰ πάρω γι' αὐτή;

— Πάρε... μανδύλια

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

30.

Πάντοτε δίκόν σου εἶμαι, ἀλλὰ μὴ διαγραφῇ ἐνὶ εἶμαι κάτω - κάτω, μ' ἀνεβάξει 'ς τὴν κορυφή. Σ. Σ.

31.

(ὁημῶδες)

Φεῖδι βροφαίη τὴν θάλασσαν κ' ἡ θάλασσα στρεφάινει καὶ σὺ κεφαλὴ τοῦ φεϊδιοῦ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει.

Ὅλγα . Σ.

32.

Εἶμαι πάντα ἀνθισμένος καὶ μετὰ δένδρα φορτωμένος βάλς ἀντὶ τοῦ λάμδα χι νάχης χιόνια καὶ βροχή.

Ν. Ι. Κ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

μυθολογικαὶ καὶ ἱστορικαὶ

16. Τίς τῶν Δαναίδων δὲν ἐφόνευσεν τὸν ἑαυτῆς καὶ πῶς ὀνομάζετο οὗτος;

17. Τίνων οἱ βασιλεῖς μετὰ θάνατον ἐκρίνοντο δημοσίᾳ ὅπως, ἂν ἔζησαν δικαίως, ἀξιωθῶσι τῆς βασιλικῆς τιμῆς;

18. Τίς βασιλεὺς ἐμαστὶγωσε τὴν θάλασσαν καὶ διατί;

19. Τίς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐχειρότονησε τὸν μητροπολίτην Μόσχας Ἰωὴ πατριάρχην καὶ πότε;

ΛΥΣΕΙΣ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

27. Οὐρανὸς - οὐρά. 28. Πόρος - ὄρος. 29. Ἡμέρα.

11. Ὁ Βελλεροφόντης

12. Ὁ Ἡρακλείδης Θεαγένης.

13. Θεοδόσιος ὁ Β'.

14. Ὑπὸ τοῦ Ὁμάρ υἱοῦ τοῦ Τουραχάν ἐμίρου τῆς Θεσσαλίας.

15. Ἐν ἔτει 1812 ἐν Ἀθήναις.